Από το Συναξάρι - Ο άγιος Ιλάριος επίσκοπος Αρελάτης

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 5 Μαΐου, 2018

5 Μαΐου

Προερχόμενος από εύπορη οικογένεια της Βουργουνδίας (ή της Λωραίνης) ελληνικής καταγωγής, ο άγιος Ιλάριος ανέλαβε μετά το πέρας των σπουδών του μια σημαντική θέση στην αυτοκρατορική διοίκηση. Προσκολλημένος στον κόσμο και τις ματαιότητές του, παρέμενε δυσπειθής στις παραινέσεις του συγγενή του, αγίου Ονωράτου (16 Ιαν.), που είχε έρθει από τις νήσους Λερίνες για να προσπαθήσει να τον αποσπάσει από αυτές.

Επιστρέφοντας στη μονή του, ο Ονωράτος προσευχήθηκε γι’ αυτόν, και αίφνης, η καρδιά του λαμπρού δικαστή άλλαξε. Αρνήθηκε ό,τι αποτελούσε για εκείνον μέχρι τώρα θέλγητρο, μοίρασε τα υπάρχοντά του και ωθούμενος από ακατανίκητη έλξη προς την αγάπη του Θεού, αποσύρθηκε στις νήσους Λερίνες, με σκοπό να εργασθεί με όλες τις δυνάμεις του για να κερδίσει τον χαμένο στις ματαιότητες χρόνο και να προοδεύσει στη μοναχική τελείωση υπό την καθοδήγηση του αγίου Ονωράτου.

Όταν ο τελευταίος έγινε αρχιεπίσκοπος Αρελάτης, το 426, ο Ιλάριος τον ακολούθησε για να τον βοηθήσει στα ποιμαντορικά του καθήκοντα· υπερίσχυσε όμως το φιλέρημο φρόνημά του και γρήγορα επέστρεψε στη μοναστική νήσο. Ανταποκρίθηκε, όμως, στην πρόσκληση του Ονωράτου να του παρασταθεί τις τελευταίες του στιγμές. Μετά τον θάνατο του τελευταίου, ο Ιλάριος πήρε ευθύς τον δρόμο για το μοναστήρι, από φόβο μήπως επιλεγεί διάδοχός του· συνελήφθη όμως από τον διοικητή Κάστο και οδηγήθηκε με τη βία στην πόλη, όπου κλήρος και λαός προχώρησαν με ξέφρενο ενθουσιασμό στην εκλογή του. Καθώς ο άγιος διαμαρτυρόταν λέγοντας ότι δεν θα συναινούσε, παρά μόνο αν ο Θεός του υποδείκνυε με πρόδηλο τρόπο ότι αυτό ήταν το θέλημά Του, ένα περιστέρι λευκό σαν χιόνι ήρθε να καθίσει στο κεφάλι του και δεν πέταξε μακριά παρά μόνο όταν είχε δώσει πια τη συγκατάθεσή του.

Είκοσι εννέα μόλις ετών, ο νέος επίσκοπος επέδειξε γεροντική σοφία και πατρική στοργή προς όλους, ιδιαιτέρως δε προς τους φτωχούς. Για να τους συνδράμει εργαζόταν με τα ίδια του τα χέρια και πούλησε τα πάντα, ακόμη και ιερά σκεύη, προκειμένου να εξαγοράσει αιχμαλώτους στα χέρια των γερμανικών φυλών που είχαν εισβάλει στη Γαλατία.

Οι ποιμαντορικές του δραστηριότητες δεν τον έκαναν να χαλαρώσει σε τίποτε τη μοναχική του άσκηση. Η πρώτη ενέργεια της επισκοπείας του ήταν να συγκεντρώσει τον κλήρο της επισκοπής του, με σκοπό την υιοθέτηση ενός μοναστηριακού προτύπου κοινοτικού βίου. Όσο για τον ίδιο παρέμεινε το ίδιο φτωχός, όπως και πριν· φορούσε τον ίδιο χιτώνα χειμώνα καλοκαίρι, κάτω από τον οποίο έκρυβε έναν τρίχινο· περπατούσε ανυπόδητος, ακόμη και τον χειμώνα, πλάγιαζε καταγής, εργαζόταν με τα χέρια του απαγγέλοντας ψαλμούς και φύλαγε το πνεύμα του ακατάπαυστα στην παρουσία του Θεού.

Ο άγιος Ιλάριος διέλαμψε ιδιαιτέρως με το ρητορικό του χάρισμα, το οποίο έρχονταν να επιβεβαιώσουν πολλά θαύματα. Γνώριζε να απευθύνεται τόσο στους τρανούς του κόσμου τούτου, όσο και στους ανθρώπους του λαού και κήρυττε την ευαγγελική αλήθεια ασυγκάλυπτα και δίχως να φοβάται τους ισχυρούς, μη διστάζοντας να τους επικρίνει δημόσια. Έδειχνε, ωστόσο, μεγάλη στοργή απέναντι στους αμαρτωλούς και με τα δικά του δάκρυα προκαλούσε εκείνα των μετανοούντων.

Η βασική του αρχή ήταν να αναφέρει τα πάντα στον Θεό και να ελέγχει κάθε στιγμή την κατάσταση της ψυχής του, σαν να ήταν έτοιμος να ελεγχθεί από τον υπέρτατο Κριτή. Γνώριζε να μεταδίδει στο ακροατήριό του αυτή την κατάσταση επαγρύπνησης και δεν μπορούσε να τον ακούει κανείς, ούτε καν να τον βλέπει, χωρίς συντριβή καρδίας. Μετά τις ομιλίες του, πολλοί ήσαν εκείνοι που έμφοβοι απέναντι στην προοπτική της Κρίσεως και περιφρονώντας την παρούσα ζωή, αποφάσιζαν να ζήσουν στο εξής με το βλέμμα στραμμένο στους ουρανούς.

Καθ’ όλη τη διάρκεια της επισκοπείας του ο άγιος Ιλάριος αγωνίσθηκε κατά των αιρέσων, κυρίως κατά του πελαγιανισμού, σε συνεργασία με τον φίλο του Γερμανό, επίσκοπο της Ωξέρ (3 Ιουλ.). Προήδρευσε σε πολλές συνόδους, αποκατέστησε την εκκλησιαστική πειθαρχία, ίδρυσε εκκλησίες και μοναστήρια που ακολούθησαν την παράδοση των νήσων Λερίνων και συνετέλεσε ώστε να βασιλεύει ειρήνη και αγάπη σε όλη τη νότια Γαλατία.

Εξαντλημένος από τον ζήλο και τις σκληραγωγίες του, ασθένησε σε ηλικία σαράντα οκτώ ετών και αφού όρισε τον διάδοχό του, παρέδωσε την ψυχή του στον Κύριο, στις 5 Μαΐου του 449. Λέγεται, ότι κατά την κηδεία του ακούστηκαν ψαλμοί στα εβραϊκά από τους Εβραίους της Αρελάτης, που θέλησαν με τον τρόπο αυτό να τιμήσουν κι αυτοί τον άγιο, αφού τη φωνή των χριστιανών έπνιγε η θλίψη.

(Από το βιβλίο: "Νέος Συναξαριστής της Ορθοδόξου Εκκλησίας", υπό Ιερομονάχου Μακαρίου Σιμωνοπετρίτου. Μάϊος. Εκδόσεις "ΙΝΔΙΚΤΟΣ")

(Πηγή ηλ. κειμένου: koinoniaorthodoxias.org*)*